

pr. eines Wesens im Gefolge von Skanda MBh. 9, 2577. — 3) f. ई a) Vorhang H. 680. H. an. — b) N. einer Pflanze H. an. — 4) n. Raschheit, Schnelligkeit AK. 3, 3, 39 (38). 3, 4, 28, 118. Mhd. m. (!) H. an. जवनकाम Pān. Gṛh. 1, 17. Çāṅkh. Gṛh. 1, 27. तं मन्ये मेघपुष्पस्य जवने सदृशं कृपम् MBh. 4, 1414. — Vgl. धीजवन.

2. जवन m. = यवन N. pr. eines Volkes Trik. 3, 3, 240. Verz. d. B. H. No. 567. H. an. 3, 377.

जवनाल n. = यवनाल Rīān. im ÇKDra.

जवनिका f. = जवनी Vorhang AK. 2, 6, 22. (प्रेतागाराणि) रेजुर्जवनि कालेपि: सपत्ता इव खे नगा: HARIV. 4648. Sch. zu Çiç. 4, 54. — Vgl. यवनिका.

जवनिर्मन् (von जवन) m. Raschheit, Schnelligkeit gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123.

जवत् (von जव) adj. rasch, schnell Çāṅk. zu Íçop. 4.

जैवम् (von जू) n. Raschheit, Schnelligkeit: श्येनस्य RV. 1, 118, 11. 4, 27, 1. 5, 78, 4. des Rosses 3, 50, 2. Wassers 4, 21, 8. 17, 3. प्र सिन्धुवि जवसा चक्रमत्त 22, 6. 3, 78, 4. — Vgl. झ०, मन्तू०, मनो०.

जवस = यवस, m. BHAR. zu AK. WILS. n. ÇANDAR. im ÇKDra.

जवादि n. ein best. Parfum (कृत्रिम, गन्धराज, मृगधर्मज u. s. w.) Rīān. im ÇKDra.

जवाधिक (जव + अधिक) adj. überaus rasch, — schnell; von Pferden AK. 2, 8, 2, 13. H. 1234.

जवानिल (जव + अनिल) m. Sturm, Orkan WILS.

जवापुष्प s. जवा unter जव.

जवाल 1) ein zur Erkl. von जावाल gebildetes Wort, angeblich = स्थाग (?) H. 889, Sch. — 2) m. N. pr. eines Mannes P. 2, 4, 58, VArtt. 2, Sch.; vgl. जवाल, जावाल, जावालित.

जवैन् (von जू oder जव) 1) adj. eilend, rasch, schnell H. 494. अजवसौ जविनीभिवृश्चान् RV. 2, 15, 6. नर् Jāśn. 2, 109. जवी जगाम KATHA. 25, 291. — 2) m. a) Pferd. — b) Kameel Rīān. im ÇKDra.

जविन 1) adj. = जविन् SADDH. P. 4, 14, b. — 2) m. = कोकड Rīān. im ÇKDra. u. d. letzten Worte.

जविपुला (ज + वि०) f. ein best. Metrum COLEBR. Misc. Ess. II, 158 (IV, 5).

जविष्ठ (superl. zu जू) 1) adj. der schnellste, rascheste RV. 4, 2, 3. मनो जविष्ठं पतयत्स्वत्त: 6, 9, 5. VS. 34, 3. ÇAT. Br. 11, 3, 4, 6. अश्र: पशूना जविष्ठ: AIT. Br. 1, 5. Çāṅk. zu Íçop. 4. — 2) N. pr. eines Dānava HARIV. LANGL. I, 191. II, 488. (Calc. Ausg.: जविष्ठ).

जवीयम् (compar. zu जू) adj. schneller, rascher: मनसो जवीयान् RV. 1, 181, 3. 183, 1. 3, 97, 28. 10, 112, 2. Íçop. 4. निमिषंश्चिज्जवीयसा रथेन RV. 8, 62, 2.

जषू जेषति (०ते) verwunden, tödten Dhātup. 17, 37. 21, 25, v. 1.

जष्वं m. ein best. Wasserthier AV. 11, 2, 25. TS. 5, 5, 28, 1. — Vgl. कष.

जम् जसते, (नि) जस्यति, जसति (= गतिकर्मन्) NAIGB. 2, 14. (नि) जजास: जस्त Nir. 4, 24. erschöpft —, todmüde sein: वृकाय चिञ्जसमानाय शक्तम् RV. 7, 68, 8. याभिरत्कं जसमानमारणे जिजिन्वथु: 1, 112, 6. — जम्, जस्यति befreien Dhātup. 26, 102. — caus. जासयति, अजाजसत, जजस्तम्: erschöpfen, entkräften, ausgehen machen: अविष्ठं धियो जिगृते पुरंधीर्ज-

जस्तमर्यो वनुषामराती: RV. 4, 50, 11. अग्रिम् ÇAT. Br. 2, 2, 19. अग्रिप्यत्परिशिष्टमभूत्तदजीजसत 12, 4, 2, 9. — जासयति und जसति (?) verletzen, tödten Dhātup. 32, 129. P. 2, 3, 56. schlagen; verachten Dhātup. 33, 44.

— उद् caus. vernichten, ausrotten; mit dem gen.: चोरस्योज्जासयति P. 2, 3, 56, Sch. निजिजसोज्जासयितुं जगद्गुह्यम् Çiç. 1, 37. मन्योर्हज्जासयात्मन: BHAT. 8, 120. — Vgl. उज्जासन.

— नि verschwinden, vergehen: अदृष्टा: किं चनेह व: सर्वे साकं नि जस्यत RV. 1, 191, 7. इरेव धन्वन्नि जजास ते विषम् AV. 5, 13, 1.

जसु (von जस् f. Erschöpfung, Schwäche: नि बोधते अमतिर्नमता जसु: RV. 10, 33, 2. Eine ganz andere Bed., etwa Versteck, Hülle scheint das Wort zu haben in der Stelle: यदा वलस्य पीयते जसु भेदकृत्स्परित्मितपोभिरुक्ते: RV. 10, 68, 6.

जसुरि (wie eben) Uṇ. 2, 72. 1) adj. erschöpft, matt Nir. 4, 24. नीचायमानं जसुरि न श्येनम् RV. 4, 38, 5. वि या जानाति जसुरि वि तृष्यत्तं वि कामिर्नम् 5, 61, 7. 6, 13, 5. — 2) m. Indra's Donnerkeil Uṇ., Sch.

जस्र (wie eben) n. Ermüdung, Erschöpfung; s. अजस्र.

जैस्वन् (wie eben) adj. etwa Einer dem es ausgeht, armselig, Hungerleider: मा जस्वने वृषभ नो ररीथा माते र्वत: सद्ये रिषाम RV. 6, 44, 11.

जस्मराज (जस्र N. pr. + राज) m. N. pr. eines Mannes Rīān-Tar. 7, 536.

जैक (von क्) Uṇ. 2, 35. 1) adj. der Etwas verlässt, aufgibt Uṇ., Sch. — 2) m. a) Zeit ebend. Trik. 1, 1, 102. — b) Knabe. — c) eine abgestreifte Schlangenhaut (निर्मोक, daneben aber auch निर्मोक) Uṇādinv. im SAMKSHIPTAS. ÇKDra. — 2) f. मा Iltis VS. 24, 86. TS. 5, 5, 28, 1; vgl. जाक.

जकृत्स्वार्था (जकृत्, partic. von क्, + स्वार्था) f. (sc. लक्षणा) eine best. Redefigur, bei der das angewandte Wort seine ursprüngliche Bedeutung verlässt, d. i. das Entgegengesetzte bezeichnet; Ironie Sīb. D. 12, 18 (°स्वार्था; in der Ausg. von 1828, S. 14, Z. 2 v. u. wie wir); vgl. अजकृत्स्वार्था ebend. 7.

जका f. N. einer Pflanze, = मुण्डितिका, vulg. मुण्डिरी ÇANDAR. im ÇKDra.

जकानक m. Weltende ÇKDra. und WILS. nach H. 161, wo aber die gedruckten Ausgg. जिकानक (von WILS. als v. 1. erwähnt) lesen.

जक्रीडो (जकि, 2. imperat. von कृन्, + डो) adj. der sich beständig das Knie zerschlägt (?) gaṇa मयूरव्यंसकादि zu P. 2, 1, 72.

जकृत्स्वम्ब (जकि + स्वम्ब) adj. der beständig an den Pfosten anschlägt gaṇa मयूरव्यंसकादि zu P. 2, 1, 72.

जङ्ग m. 1) das Junge eines Thieres: मृग° BHāç. P. 5, 8, 8. — 2) N. pr. eines Sohnes des Pushpavant und Nachkommen des Rshabha BHāç. P. 9, 22, 7.

जङ्गावी f. das Geschlecht des Ġahnu (nach Sīb.): मा जङ्गावी समनसोपवाजैस्त्रिङ्गा भागं दधतीमयातम् RV. 1, 116, 19. पुराणमोक: सद्ये शिवं वा युवामेरा इविषां जङ्गाव्याम् 3, 58, 6.

जङ्गु m. Uṇ. 3, 36. 1) N. pr. eines alten Königs, der die Gaṅgā als Tochter annahm; ein Sohn Aḡamīdha's, Suhotra's, Kuru's und auch Hotraka's; Stammherr der Kuçika. Mhd. n. 7. MBh. 1, 8722. fgg. 12. 1717. 13, 202. 7680. HARIV. 1736. fgg. 1416. fgg. R. 1, 44, 35. fgg. VP. 398. 455. BHāç. P. 9, 22, 4. 15, 3. pl. seine Nachkommen: जङ्गुना चाधि-